



Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VII. Qui manè communicavit ex devotione, non potest eâdem die
meridiem accipere Viaticum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

obligationi audiendi Missam horâ 6. quis tamen dicat illum peccare, qui differt audicionem usque ad horam undecimam?

Cæterum qui prævidet impedimentum communicandi tempore agridudinis, teneatur prævenire intrâ illud tempus, quod moraliter æstimatur tempus mortis; sicut obligatus audire Missam, teneatur prævenire horam undecimam, si in illa prævidet impedimentum.

Et sicuti qui omisit audire Sacrum die Dominicâ, sive culpabiliter, sive inculpabiliter, non teneatur illud audire die Lunæ; quia res præcepta amplius non existit, ita qui non communicavit in articulo mortis, sive bonâ, sive malâ fide, eo transacto, amplius non obligatur quia obligatio illa tantum erat pro articulo isto necessitatis; quo proinde cessante, cessat etiam præceptum.

Petes; an qui hodie manè communicavit ex devotione, nesciens se esse proximum mortis, possit post meridiem, agnito mortis periculo, accipere Viaticum? Responsio communis est:

CONCLUSIO VII.

Qui manè communicavit ex devotione, non potest eadem die post meridiem accipere Viaticum.

Intelligo Conclusionem, sive communicaverit manè bene valens, sive infirmus. Illam expressis verbis docet Suarius disp. 69. sect. 3. §. Rogabis, in fine: At verò, intrâ eundem diem non est hæc licentia danda; quia non solum non est in usu, sed etiam iterata Communio intrâ eundem diem est simpliciter ab Ecclesia prohibita. Hæc ille.

Addit Lugo supra p. 51. se non invenisse ullum Auctorem, qui oppositam sententiam typis mandaverit; solum invenio, inquit, ter, vel quater fuisse in diversis locis ad praxim deductam in totidem casibus. Sed reverà quod semel, aut iterum in repentinis casibus fit, non æquivalet auctoritati eorum, qui accuratè de re cogitantes scribunt: facili enim fieri potest, ut in subita illa turbatione non occurrant rationes omnes, & ideo eligatur id, quod tutius & utilius existimatur animæ ægroti. Hæc ille.

Ratio autem communis sententiæ est prohibitio Ecclesiæ communicandi bis eadem die, quæ, cum sit inducta in Sacramenti reverentiam, non videtur cessare, nisi quando secunda Communio est necessaria ad impediendam irreverentiam Sacramento inferendam; ut, ne ab

Hæreticis conculcetur, ne Sanguis effusus in terram maneat, si sacrificans, qui effudit, non possit, vel nolit lambere.

Contra; etiam lex jejunii inducta est in Sacramenti reverentiam, & tamen cessat ubi nullum est periculum irreverentiæ, v. g. in periculo mortis. Resp. ex mera benignitate Ecclesiæ, quæ constat ex communi praxi & consuetudine, quæ consuetudo non habetur in nostro casu.

Contra II. per Communionem matutinam non fuit satisfactum præcepto divino, aut saltem Ecclesiastico accipiendi Viaticum: ergo &c. Resp. vel hoc præceptum prævalet alteri, vel non: si primum, ergo non tantum potest, sed etiam debet accipere post meridiem aliud Viaticum; quod non solum contra omnes Doctores, inquit Suarius supra, sed etiam contra Ecclesiæ consuetudinem esse videtur.

Sin verò non prævalet, liquet profectò non posse accipere; adeoque hujusmodi moribundum excusari ab impletione præcepti, etiam divini, si tale est (quod non puto) utique propter impossibilitatem non physicam, sed moralem; eodem modo, quo ille excusatur, cui deest copia Sacramenti, nisi Sacerdos celebret sine vestibus sacris.

Resp. II. Negando Antecedens. Patet ex Conclusionem præcedenti, quæ manifestè inferat Conclusionem præsentem, nisi quis præsumere velit de benignitate Ecclesiæ, quòd sicuti ob solam utilitatem Communionis in extremo vitæ periculo dispensat in lege jejunii; ita ob eandem utilitatem dispenset in prohibitione bis communicandi eodem die.

Quæ sanè præsumptio si nititur veritate, jam licitum erit & congruum in tali casu bis communicare, licet non obligatorium. Quod videtur sensisse Sanctus Vincentius Ferrerius Serm. 2. de Assumptione B. Virginis, ubi sic ait: Secundus dies est Communio: etiamsi illâ die celebraverit, adhuc est communicandum; hoc est tamen non ex necessitate faciendum, sed congruitate.

Cæterum Doctores Scholastici, qui videntur docere oppositum nostræ Conclusionis, quos citat, & sequitur Diana 4. parte tract. 4. resol. 197. & 5. parte tract. 3. resol. 33. denique 6. parte tract. 6. resol. 18. Omnes supponunt secundam Communionem esse necessariam ex præcepto divino, vel saltem Ecclesiastico accipiendi Viaticum.

Certè si Valquez subscripsit huic sententiæ (ut testatur Gaspar Hurtado de Sacramentis disp. 10. de Eucharistia diff. 2. quod etiam mihi satis constat, inquit Dicastillo disp. 10. nu. 41.) non aliter potuit illam intellexisse, cum supra, ut vidimus, expressè doceat neminem excusari à præcepto jejunii præmittendi ante Eucharistiam, nisi ratione alterius præcepti, quod magis strictè obligat: quomodo

P P ergo

61. Prima ob- jectio.

Solvitur.

Secunda ob- jectio.

Solvitur primo.

Suarium

Solvitur se- cundo.

S. Vincent. Ferrerius.

62. Diana.

Valquez Hurtado. Doctores, qui contra- rium senti- unt, sup- ponunt se- cundam Com- munionem esse neces- sariam.

59. Qui prævi- det impe- dimentum tempore mortis, teneatur prævenire

60. Qui manè communicavit ex devotione, non potest eadem die accipere Viaticum.

Lugo.

Ratio autem communis sententiæ est prohibitio Ecclesiæ communicandi bis eadem die,

ergo excusaretur à præcepto non communicandi bis in die, nisi ratione alterius præcepti strictius obligantis?

Dicastillo.

Quare Dicastillo, quamvis nu. 56. asserat tutum esse in conscientia pro Viatico communicare, etiamsi eadem die quis communicaverit, aut celebraverit bene valens; idque propter auctoritatem Doctorum, tum qui illam sententiam impreserunt; tum qui publicè docuerunt, tum qui ad praxim saltem probabilem deduxerunt, sciente Ecclesia, & cum commodè posset, non contradicente: tamen (inquit num. 57.) si quis egrotus communicasset illà die pro sua devotione, etiamsi postea inciperet ex eodem morbo peritùs valere, & censeri positus in articulo mortis, non ita probabile putaverim, posse illi dari secundam Communionem illà die. Ita etiam Lugo disp. 16. num. 53. qui rectè advertit, impossibile esse, ut morbus ille qui hodie ducit ad mortem, non esset hoc manè periculosus, quantumvis ejus periculum non agnosceretur; atque adeò & accepti Sacramentum in articulo mortis, & non videntur Auctores in eo casu locuti, ut pro eo casu censeatur ab Ecclesia tolerata, aut permissa sententia; ut inde ducamus argumentum probabilitatis. Hactenus Dicastillo.

Lugo.

63.

Unde qui-

dam non

rectè in the-

sibus defen-

dit, secun-

dum Commu-

nionem sin-

gulariter &

licitam pro-

pter aucto-

ritatem il-

lorum Do-

ctorum.

Ex quo facile colliges, an satis fundatè non nemo Theologus ante aliquot annos has duas theses simul propugnandas assumpserit: Prima: *Qui citra omne mortis periculum communicavit manè, non debet iterum post meridiem, si tunc periculum mortis ingruat, communicare per modum Viatici*: Altera erat: *Postest quis sepius in eadem aegritudine non remissis mortis periculo communicavit, potest denudè etiam non remissis si periculum eodem die ingruat.*

Me autem inquirentis disputationis causà, quo fundamento. Respondit: quia præclari Auctores ita docent, scientes, & non contradicente Ecclesia. Rursum interrogavi, qui essent illi præclari Auctores, qui docerent licitam esse secundam Communionem, nec tamen obligatoriam. Neminem nominavit, credo, quia neminem scivit; sed dixit: aliquos inveniri, causantes Communionem secundam licere; alios verò, dicentes illam non obligare, & hoc scire Ecclesiam.

Argumentum subtile à divisis ad conjuncta: Ecclesia scit, quòd Suarez doceat secundam Communionem non esse obligatoriam, & etiam scit, quòd Vasquez teneat, secundam Communionem in eodem die esse licitam: ergo Ecclesia scit, quòd aliqui præclari Auctores doceant, secundam Communionem in eodem die esse licitam, juxta ac liberam. Et qui sunt isti? Nec Vasquez, nec Suarez, nec Lugo, nec Dicastillo, nec Diana, & sic de cæteris, uno excepto Vincentio Ferrerio, in quo

Dices: Sacerdos potest bis eadem die celebrare si sit jejunos ad dandum Viaticum, tamen non obligetur: ergo etiam infirmus bis communicare.

Resp. Negando Consequentiam: Nam Sacerdoti etiam tertio licet celebrare in Natali Domini, non ideo tamen licet laico tertio communicare. Et in multis casibus potest Sacerdos binare, trinare &c. ex concessione Ecclesie; ubi tamen laicis numquam conceditur multiplex Communio, nisi ad vitandam irreverentiam Sacramenti, & fortè in casu, de quo jam disputamus. Ratio ergo disparitatis est concessio Ecclesie.

Quæris fortè, quare potius Ecclesia unum concedat quàm aliud? Responso in promptu est; quia secunda celebratio est necessaria, ut infirmus impleat præceptum Communionis in articulo mortis, secus secunda Communio infirmi, ut suppono.

Ceterum quoniam prohibitio pluries communicandi eadem die est lex Ecclesiastica, contraria consuetudine legitime præscripta poterit, vel in totum, vel secundum aliquam partem aboleri. Et si quando constitit de hujusmodi consuetudine in casu Conclusionis, ex nunc in eam consentio.

Atque ex his sit impostus finis huic Sectioni; nam præter tempus Paschale & mortis articulum, non tenentur fideles communi Ecclesie præcepto aliis temporibus communicare. De obligatione particularium personarum ipsi viderint. Solum addo consulendam esse hominibus frequentiorè Communionem, propter incredibilem hujus Sacramenti vim ad extinguendum affectum vitiorum & celestium rerum sensum inducendum.

Testem advoce Sanctam Synodum Tridentinam quæ sess. 13. cap. 8. Paterno affectu admonet, hortatur, rogat, & obsecrat per viscera misericordie Dei nostri ut omnes & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordie simbolo iam tandem aliquando conveniant, & concordent, memorisque tante maiestatis, & tam eximi amoris Iesu Christi Domini nostri, qui dilectam animam suam in nostra salutis pretium, & carnem suam nobis dedit ad manducandum; hæc sacra mysteria Corporis & Sanguinis eius eâ fidei constantia, & firmitate, eâ animi devotione, ac pietate, & cultu credant, & venerentur ut panem illum substantialiter frequenter suscipere possint, & is verè eis sit anima vita, & perpetua sanitas mentis, cuius vigore confortati, ex huius misera peregrinationis itinere, ad caelestem patriam pervenire valeant.

Igitur sancta Synodus admonet, hortatur, rogat, & obsecrat omnes & singulos fideles, non simpliciter ut frequenter communicent; sed ut eâ fidei constantia & firmitate, eâ animi devo-

devotione, ac pietate, & cultu credant, & venerentur hoc Augustissimum Sacramentum, ut frequenter illud suscipere possint; non Sacramentum tantum, sed etiam rem & fructum Sacramenti. Quæ sit autem ista animi devotio

ac pietas, relinquatur iudicio prudentis Confessarii, & facile colligi poterit ex iis, quæ sequenti Sectione edissero de præparatione animi necessaria, ut quis dignè sacram Eucharistiam percipiat.

SECTIO DECIMA.

De Dispositione spirituali susipientis.

SI non deceat (auditis Concl. Trident. sess. 13. cap. 7. in principio) ad sacras nullas functiones quæpiam accedere, nisi sanctè; certè quò magis sanctitas, & divinitus celestis huius Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentius cavere ille debet, ne absque magna reverentia & sanctitate ad id percipiendum accedat, præsertim cum illa plena formidinis verba apud Apostolum legamus: Qui manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit: non discernens Corpus Domini, 1. Cor. 11. v. 29.

Quarè quæ sit illa reverentia & sanctitas? Haud dubium quin status gratiæ. Hinc erit

CONCLUSIO I.

Ad dignam susceptionem huius Sacramenti per se requiritur status gratiæ.

ITa contra omnes Lutheranos, aliosque Hæreticos docent omnes Catholici ex Apostolo supra versu 28. Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Unde Chrysostomus Homiliâ in Epistolam ad Ephesios: Regem quidem nolles ore tuo ferido adsculari: Regem vero cali animæ grave oleuti oscularis? Et Clemens Romanus lib. 7. Apostolicarum Constitutionum cap. 72. in fine: Si quis, ait, sanctus est, accedat, si quis non est, curet ut fiat per Penitentiam. Quæ certè formula paucis verbis mutatis reperitur in plerisque Liturgiis antiquis, in quibus ante Communionem fideles præmonebantur his binis verbis: Sancta sanctis.

Hæc verò non esse dicta, ut respondent Acaholici, ad excludendos Catechumenos, satis dilucidè patet, tum ex verbis Clementis, in quibus illi soli dicuntur non sancti, qui per Penitentiam debebant iustificari; quam propterea ipsis commendat; non autem Baptismum, qui tamen necessarius erat Catechumenis; tum ex eo, quòd Catechumeni multò prius exclusi essent ab Ecclesia, scilicet ante obligationem Sacrificii & Consecrationem.

Alia testimonia Patrum vide supra sect. 7. conclus. 1. Ubi quoque invenies rationem à priori, scilicet institutionem Christi, qui voluit Eucharistiam esse Sacramentum vivorum; adeoque ex primario suo fine non conferte primam gratiam, sed solum ejus augmentum. Dico, ex primario fine; quia secundario aliquando causat primam gratiam, prout etiam cætera Sacramenta vivorum, ut latius deduximus disp. 1. de Sacramentis in genere sect. 3. concl. 5. Et ideo signanter dixi in Conclusionè, Per se requiritur.

Porro quale sit peccatum indigna sumptio Eucharistiæ, liquet profectò ex dictis disp. 1. sect. 8. conc. 3. esse mortale sacrilegium, Qui enim manducat, & bibit indignè, inquit Apostolus supra v. 29. iudicium sibi manducat & bibit: non discernens Corpus Domini. Quod peccatum aliquibus videtur, per se loquendo, esse gravius omnibus, quæ sunt circa, aut contra puras creaturas, vel in usu aliorum Sacramentorum. Equidem minus est quàm commissum contra divinitatem immediatè, ut idololatria, vel contra humanitatem in seipsa, ut passio Christi, aut etiam quàm projectio Sacramenti canibus ad manducandum, vel in lutum ad conculcandum.

Sed numquid eò gravius peccatur, quò cum pluribus & gravioribus peccatis acceditur? Affirmant communiter, eò quòd tantò longius à gratia & unione cum Christo, quam hoc Sacramentum principaliter in usu significat, recedatur: jam autem potissima ratio malitiæ indignæ sumptionis consistit in eo, quòd reddatur falsa significatio Sacramenti. Non est tamen hæc major gravitas tanta, ut sit explicanda in Confessione, etiam in sententia illorum, qui circumstantias notabiliter aggravantes putant necessariò exprimendas. Consule praxim communem, & ita invenies.

Addunt aliqui ex Palchasio lib. de Corpore & Sanguine Domini cap. 23. quòd nulli periculosius ea contingant, quàm luxuriosi & incestuosi. Quomodo autem hoc sit intelligendum, latè disputat Lugo disp. 14. à n. 9. Res non meretur longiorem discussionem.

Ratio à prius est voluntas Christi.

3- Indigna sumptio Eucharistiæ est peccatum mortale. 1. Cor. 11.

4- eò gravius, quo cum pluribus & gravioribus peccatis acceditur.

4- Periculosius. Lugo.